במרודד הכא נמי במרודד: היו עליו: אמר בר פדא לא שנו אלא מאחריו אבל מלפניו יש נוגע וחוזר ונוגע ורבי יוחנן אמר אין נוגע וחוזר ונוגע ואזדא רבי יוחנן לטעמיה דאמר רבי יוחנן רבי ישמעאל ורבי דוסא בן הרכינס [א]אמרו דבר אחד רבי ישמעאל הא דאמרן רבי דוסא בן הרכינס דתנן [ב]כל המטמאין באהל שנחלקו והכניסן לתוך הבית ר' דוסא בן הרכינס מטהר וחכמים [א]מטמאים לאו אמר רבי דוסא בן הרכינס התם אין מאהיל וחוזר ומאהיל הכא נמי אין נוגע וחוזר ונוגע ומדרבי דוסא בן הרכינס כרבי ישמעאל רבנן כרבי עקיבא והא ר' עקיבא טהורי קא מטהר עד כאן לא קא מטהר רבי עקיבא אלא בעור אבל בעלמא מטמא כדקתני סיפא ומודה רבי עקיבא בב' חצאי זיתים שתחבן בקיסם והסיטן שהוא טמא ומפני מה ר"ע מטהר בעור מפני שהעור מבטלן מתיב רב עוקבא בר חמא [1]בנבלתם ולא בעור שיש עליו ב' חצאי זיתים יכול אף במשא ת"ל [2]והנושא יטמא דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר הנוגע והנושא [ג]את שבא לכלל מגע בא לכלל משא לא בא לכלל מגע לא בא לכלל משא ואם איתא הרי בא לכלל מגע מלפניו אמר רבא הכי קאמר את שבא לכלל מגע בכל צד בא לכלל משא לא בא לכלל מגע בכל צד לא בא לכלל משא בעא מיניה רב אויא סבא מרבה בר רב הונא קולית סתומה לרבי ישמעאל מהו שתטמא אית ליה לר' ישמעאל את שבא לכלל מגע בא לכלל משא לא בא לכלל מגע לא בא לכלל משא והכא היינו טעמא משום דבא לכלל מגע מלפניו או דלמא לית ליה [ד]אמר ליה עורבא פרח א"ל רבא בריה ולאו היינו רב אויא סבא מפומבדיתא דמשבח לן מר בגויה דגברא רבה הוא א"ל [ה]אני היום [3]סמכוני באשישות ובעא מינאי מילתא דבעי טעמא אמר עולא שני חצאי זיתים [א] שתחבן בקיסם אפי' מוליך ומביא כל היום כולו טהור מ"ט כתיב [2]ונשא וקרינן נושא בעינן נושא והוא דנישא בבת אחת תנן היו עליו שני חצאי זיתים מטמאין במשא ולא במגע דברי ר' ישמעאל אמאי והא לאו נישא הוא א"ר פפא במרודד ת"ש מודה ר"ע בשני חצאי זיתים שתחבן בקיסם והסיטן שהוא טמא אמאי והא לאו נישא הוא ה"נ במרודד [א] כתנאי אחד הנוגע ואחד המסיט ר' אליעזר אומר אף הנושא אטו נושא לאו מסיט הוא אלא לאו הכי קאמר אחד הנוגע ואחד המסיט בלא נישא ואתא ר' אליעזר למימר והוא דנישא ומאי אף אימא והוא דנישא: **מתני'** קולית המת

וקולית

אבל מלפניו יש נוגע וחוזר ונוגע. וסבר כת"ק דאחרים דריש פירקין (דף קיט.) דאין שומר לפחות מכזית: **אין** מאהיל וחוזר ומאהיל. וא"ת מ"ש אהל ממשא וי"ל דמשא מרבינן בסמוך מיטמא דקתני יכול אף במשא כן ת"ל והנושא יטמא ואע"ג דבמגע נמי כתיב יטמא יתירא דאמרינן בריש פירקין (דף קיח:) מילתא דאתיא בק"ו טרח וכתב לה קרא ולא מוקמינן לנוגע וחוזר ונוגע [ט]ונראה דגבי משא דרשינן מדהוה ליה למכתב והנוגע בנבלתה יטמא עד הערב והנושא יטמא דסיפא למה לי אלא לאוסופי טומאה בנושא שאין בנוגע: **רבי** עקיבא אומר הנוגע והנושא כו'. לר"ע גופיה לא צריך קרא דאיהו ס"ל דעור מבטלם אלא לדברי רבי ישמעאל קאמר לדידך דלית לך עור מבטלו איפוק ליה מיהא דכיון דאין בא לכלל מגע כו': **והכא** היינו טעמא משום דבא לכלל מגע לפניו. רב אויא סבר כבר פדא דאית ליה נוגע וחוזר ונוגע: **אמר** רב פפא במרודד. וא"ת ואי חשיב מרודד לצרופינהו לשני חצאי זיתים כגון שאינו מרודד יותר מדאי במגע נמי ליטמא ואי לא חשיב במשא נמי לא ליטמא דלאו נישא הוא וכ"ת דאתא (א) ו] כר"א [י]דאמר לא שנו אלא מלאחריו כו' וקסבר כיון דלא מצטרף אלא ע"י מרודד לא חשיב למהוי שומר ומ"מ נישא הוא מ"מ תקשה דהא רישא דעור שיש עליו כזית בשר אוקימנא במרודד וקאמר הנוגע בשערה שכנגדו טמא אלמא דאיכא שומר אפילו למרודד ודוחק לומר דהאי מרודד דהכא גרע מאותו שלמעלה ונראה דקסבר אוחז בקטן ואין גדול עולה עמו אין כמוהו וה"נ איירי באוחז בקטן ואין גדול עולה עמו לכך אין מטמא במגע אבל במשא מטמא דנישא הוא: **אימא** והוא דנישא. תימה אמאי מגיה הברייתא אימא איפכא דרבנן סברי אחד הנוגע ואחד המסיט והוא דנישא אבל לא נישא לא ואתא ר' אליעזר למימר אף הנושא אע"פ שאין נישא ויתיישב שפיר לשון אף ונראה דסבר [ז] הש"ס דמסיט בכל ענין אפילו אין נישא לכך דחק לפרש כן:

נוגע

במרודד. דק וקלוש וארוך ורחב דכי מצרפת ליה הוי כזית ומיהו לא טרח איניש ומצרף ליה ומיהו פלטתו חיה דלאו איהו בטליה לא בטיל: **מרודד.** לשון וירקעו [ב] (שמות לט) ורדידו: **לא שנו.** לרבי ישמעאל דאמר דאע"ג דלא בטלי לענין משא במגע לא מטמו: **אלא מאחוריו.** שלא [ג]נוגע בבשר אלא בעור מאחוריו דכיון דלא הוי כזית [ד]שלם יחד אין לו יד ולא שומר. ואע"ג דאמרן לעיל (דף קיח:) אין שומר לפחות מכפול הא כפול יש שומר הא איכא ת"ק דאחרים דפליג [ב] כדאמרינן לעיל אין זה שומר ורבי ישמעאל ס"ל כת"ק דאחרים: **יש נוגע וחוזר ונוגע.** כלומר שתי נגיעות מצטרפות: **כל המטמאים באהל.** כגון כזית מן המת ורובע עצמות ומלא תרווד רקב[ו]: **שנחלקו.** השיעור נחלק לשנים והכניס שתי החצאים לתוך הבית: **מטהר.** [ה]דאין לו אהילות מצטרפין שהבית מאהיל כאן וחוזר ומאהיל כאן. מדקאמר רבי יוחנן רבי ישמעאל ורבי דוסא אמרו דבר אחד אלמא טעמיה דרבי ישמעאל משום אין נוגע וחוזר ונוגע: ופרכינן **מדרבי דוסא כרבי ישמעאל.** מכלל דרבנן דפליגי עליה כרבי עקיבא קיימי והא ר"ע טפי מיקל: **כדקתני סיפא.** דטעמיה דר"ע דעור מבטלו הוא אבל בעלמא אפילו במגע נמי מטמא דאי לא מטמא במגע לא הוה מטמא במשא דהאמר ר"ע לקמן את שבא לכלל מגע בא לכלל משא: **ותחבן בקיסם.** נמי רחוקין זה מזה קאמר דנוגע וחוזר ונוגע הוא כדלקמן אמילתיה דעולא: **ולא בעור שיש עליו שני חצאים.** דלא קרינא ביה הנוגע בנבלתם (ויקרא יא) דאין בכל נגיעה כשיעור נבלה: **יכול אף הנושא ת"ל והנושא יטמא.** והרי זה נושא את הנבלה: **והנוגע והנושא.** קראי גבי הדדי כתיבי בההיא נבלה דכתיב בה הנוגע יטמא אההיא קאי והנושא יטמא: **לא בא לכלל מגע.** כלומר לדידך כיון דאמרת לא מטמא במגע תו לית לך לטמויי במשא: **ואם איתא.** לבר פדא מאי קמהדר ליה ר"ע לרבי ישמעאל הא מודי דבא לכלל מגע מלפניו: **בכל צד.** אף מאחוריו דהא בההוא קרא דלעיל כתיבא נמי נגיעת אחוריים כדאמרינן בריש פירקין (דף קיח.) יכול אפילו יש עליו כזית הנוגע בעור שכנגד הבשר מאחריו לא יהא טמא ת"ל יטמא: **קולית סתומה.** ואין עליה בשר ויש בתוכה מוח ותנן במתניתין[ז] קולית נבלה וקולית השרץ סתומים טהורין אף מן המשא דלא באו לכלל מגע מי פליג עליה רבי ישמעאל או לא מי אמרינן אית ליה לרבי ישמעאל כו': **והכא.** בעור של שני חצאין: **היינו טעמא.** דמטמא במשא משום דבא לכלל מגע מלפניו אבל גבי קולית לא בא לכלל מגע כלל דהא עצמות נבלה אין להם טומאה כדאמרן [לעיל טו:] בנבלתה [ויקרא יא] ולא בעצמות ובמוח אינו יכול ליגע דהא סתומה היא: **עורבא פרח.** רמה עורב פורח באויר כלומר השיאו לדבר אחר: **סמכוני באשישות.** כלומר צריכני חיזוק לפי שאני כמי מכה הדרשה שדרשתי היום ברבים דשבת הרגל היתה: **הוליך והביא.** שנשאן כל היום: **כתיב נשא.** והנשא את נבלתה חסר היא בלא וי"ו וסתם קריאתו כיון דלא כתב וי"ו נקרא נישא ואנן קרינן נושא: **והוא דנישא.** שיהא כזית מחובר הניטל כולו כאחד בלא בית יד אחר: **דברי רבי ישמעאל.** אלמא כיון דאין עור מבטלו מטמא במשא ואף על גב דלאו מחובר הוא כיחד: **במרודד.** שיש כאן חצי זית ורחוק ממנו חצי זית ורצועת בשר מרודד מזה לזה ומחברתו: **אחד הנוגע.** בשני חצאי זיתים: **ואחד המסיטן.** טמא בלא נישא אף על פי שאין מחוברין יחד: **והוא דנישא.** וקאי בין אמגע בין אמשא דאין מטמאין אפילו במשא אא"כ מחוברין: **מתני' קולית המת.** טמא דהא עצם כשעורה במת מטמא במגע ובמשא [אהלות פ"ב מ"ג] כדכתיב [במדבר יט] או בעצם אדם:

וקולית

עין משפט נר מצוה

נו א מיי' פ"ד מהל' טומאת מת הל' ח:

◆

שיטה מקובצת

א] אמר עולא שני חצאי זיתים. נ"ב עי' תוס' בכורות דף כב ע"א: ב] וירקעו ומתרגמינן ורדידו: ג] אלא מאחוריו שלא נגע: ד] דכיון דלא הוי כזית כנוס יחד אין לו יד: ה] מטהר דאין שני אהלות מצטרפין: ו] כר' אליעזר בן פדת דאמר לא שנו: ז] ונראה דסבר תלמודא דמסיט מטמא בכל ענין:

מסורת הש"ס

א) [עי' היטב תוס' ב"ק סט: ד"ה ה"א לנטעים], ב) אהלות פ"ג מ"א עדיות פ"ג מ"א, ג) [לקמן קכה.], ד) [ביצה כא.], ה) [פי' אותו היום שמסוהו נשיאה והושיבוהו כראש ערוך ערך סמך א'], ו) [אהלות פ"ב מ"א], ז) [לקמן קכה:], ח) צ"ל גולה מהרי"ם, ט) עי' רש"ל ור"ת,

◆

תורה אור השלם

1. וּלְאֵלֶּה תִּטַּמָּאוּ כָּל הַנֹּגֵעַ בְּנִבְלָתָם יִטְמָא עַד הָעָרֶב: ויקרא יא כד
2. וְהָאֹכֵל מִנִּבְלָתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד הָעָרֶב וְהַנֹּשֵׂא אֶת נִבְלָתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד הָעָרֶב: ויקרא יא מ
3. סַמְּכוּנִי בָּאֲשִׁישׁוֹת רַפְּדוּנִי בַּתַּפּוּחִים כִּי חוֹלַת אַהֲבָה אָנִי: שיר השירים ב ה

◆

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אמר וכו' וכי תימא דאתא כבר פדא דאמר לא שנו:

◆

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גמ' כתנאי אחד הנוגע ואחד המסיט. נ"ב עי' זבים פ"ה משנה ב וכר"ש ותוי"ט שם: ב] רש"י ד"ה אלא מאחוריו וכו' כדאמרינן לעיל אין זה שומר. נ"ב רש"י מוחק מן כדאמרינן עד שומר ועי' מהרמ"ל ומהרש"ל.

◆

טוסף רש"י

עורבא פרח. עורב הפורח למעלה, השיאו לדבר אחר (ביצה כא.).